

Het hogepriesterschap van de Heer Jezus

Het onderwerp van de Heer Jezus als Hogepriester (of als 'grote Priester') neemt een grote plaats in de Hebreeënbrief in. Nadat het *één keer in een uitzonderlijke betekenis* wordt genoemd in hoofdstuk 2:17-18, vinden wij het hier *vanaf hoofdstuk 4:14*, en het loopt door *tot aan hoofdstuk 10 vers 22*. Dit wordt onderbroken door enkele tussenliggende gedeelten met een praktische vermaning. Een heel groot gedeelte van deze Brief gaat dus over de Heer Jezus als Hogepriester (of 'grote Priester') over het Huis van God.

Hebr.4:14: 'Daar wij nu een grote Hogepriester hebben, Die de hemelen is doorgedaan, namelijk Jezus, de Zoon van God, laten wij de belijdenis vasthouden'.

Zoals we gezien hebben is *het Woord van God* van belang als *eerste voorziening* voor onze weg als pelgrims door deze woestijn, om daardoor alle eigen gedachten en overleggingen te veroordelen en in plaats daarvan ons Gods gedachten eigen te maken en ernaar te handelen.

De *tweede* voorziening vinden wij in het *Hogepriesterschap van de Heer Jezus*. Dit betekent dat de Heer ons helpt zodra er *zwakheden* bij ons naar voren komen. Zwakheden moeten we overigens heel duidelijk van zonden onderscheiden (waarover later meer).

'Daar wij nu een grote Hogepriester hebben'. Het betreft niet zomaar 'een hogepriester', maar een 'grote Hogepriester'. Wij vinden heel vaak dat in de Hebreeënbrief het unieke, het grote, ja het alles-overtreffende van de Persoon en het werk van de Heer Jezus naar voren wordt gebracht! Dat geldt ook voor de Heer Jezus als Hogepriester. Als zodanig is Hij dan ook de 'grote Hogepriester'.

'Die *de hemelen is doorgedaan*' - Dat is een belangrijke gedachte in de Hebreeënbrief. De Heer Jezus is namelijk eerst voor ons, om ons te helpen, Zelf als Hogepriester de hemelen doorgedaan, om ons nu van daaruit in die hoedanigheid te ondersteunen en te versterken.

'Jezus, de Zoon van God'. *Jezus* is de Naam van de Heer Jezus zoals Hij als Mens geboren is op aarde. Tegen Jozef werd gezegd met betrekking tot zijn vrouw Maria: 'en zij zal een Zoon baren, en u zult Hem de Naam *Jezus* geven' (Matth. 1:21). Zo was Hij hier op aarde als de Mens en als de Verworpenen.

Maar tegelijk vinden wij hier in Hebreeën 4:14 erbij staan: '*de Zoon van God*'. En deze beide gedachten (dat de Heer Jezus *zowel God als Mens* is) hebben wij in de eerste beide hoofdstukken van de Hebreeënbrief duidelijk mogen zien. Hoofdstuk 1 beschrijft de Heer Jezus als God de Zoon, met zeven heerlijkheden (d.m.v. citaten uit het Oude Testament) die daarmee worden verbonden. In hoofdstuk 2 wordt de Heer Jezus als de Zoon des mensen voorgesteld, dus als de waarachtige Mens.

Het is in dit verband zeker niet toevallig dat we in hoofdstuk 2:17-18 lezen: 'Daarom moest Hij in alles aan Zijn broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en trouw Hogepriester zou zijn in de

dingen die God betreffen, om de zonden van het volk te verzoenen. Want waarin Hij zelf geleden heeft, toen Hij verzocht werd, kan Hij hen die verzocht worden, te hulp komen'.

Hier (in 2:17-18) vinden wij de eerste verwijzing naar de Heer Jezus als Hogepriester. We hebben gezien dat dit de enige Schriftplaats is die spreekt van de Heer Jezus als Hogepriester *op aarde*; dat was *in verband met het verzoeningswerk*. In type vinden we dat in Leviticus 16, in de handelwijze van de hogepriester op de Grote Verzoendag. Op die speciale dag moest hij *linnen klederen* aantrekken; dus niet de gewone klederen van sieraad. Hij moest daar *een uitzonderlijk werk* doen: één keer per jaar moest hij de zonden, de ongerechtigheden van het volk belijden op de weggaande bok, de bok Azazel, terwijl de bok voor de HEERE moest worden geslacht en het bloed tot binnen het voorhangsel moest worden gedragen (Lev. 16:15-21).

We weten dat de bok, die op de Grote Verzoendag werd geslacht voor de HEERE, ziet op het verzoeningswerk dat de Heer Jezus heeft verricht op het kruis van Golgotha. Dáár heeft Hij alles vervuld. Hij heeft het verzoeningswerk volbracht. Hij heeft het uitgeroepen: 'Het is volbracht' (Joh. 19:30). En we weten tevens dat God het ten volle heeft aangenomen.

Verder hebben wij in vers 14 gelezen dat de Heer Jezus wordt gezien als Degene 'Die de hemelen is doorgedaan'. Daarbij wordt een *toespeling* gemaakt *op de Tabernakel*. De hogepriester moest daar immers door de Voorhof gaan, vervolgens door het Heilige tot in het Allerheiligste of wel het Heilige der Heiligen, om daar tenslotte voor de ark, dat is Gods troon, te verschijnen. Zo is de Heer Jezus de hemelen doorgedaan om te verschijnen voor God, zoals blijkt uit hoofdstuk 9:24, waar wij lezen: 'Want Christus is niet ingegaan in het met handen gemaakte heiligdom, een tegenbeeld van het ware, maar *in de hemel zelf* om nu te verschijnen *voor het aangezicht van God* voor ons'.

Het is goed om vast te houden dat in de Hebreeënbrief het hogepriesterschap van de Heer Jezus, in het bijzonder het tussenbeide treden ten gunste van Zijn volk, *steeds* gezien wordt als plaatsvindend *in de hemel*, vóór het aangezicht van God (met 2:17-18 als enige uitzondering). Hier in ons vers lezen wij dat Hij *de hemelen* is doorgedaan.

Het is opvallend dat wij in de Hebreeënbrief herhaaldelijk vinden dat de Heer Jezus de dingen *Zelf* doet. Zie bijvoorbeeld hoofdstuk 1:3b, waar wij lezen: '... is, nadat Hij *door Zichzelf* de reiniging van de zonden tot stand had gebracht, gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge'.

En hier zien we dat Hij *Zelf* de hemelen is doorgedaan: 'Jezus, de Zoon van God'. Het hogepriesterschap is enerzijds met de Heer Jezus als Mens verbonden; Hij kon alleen maar Hogepriester zijn door Mens te worden. Maar anderzijds wordt Zijn grootheid, kracht en duurzaamheid verbonden met het feit dat Hij de Zoon van God is.

Tenslotte staat er: 'Laten wij de belijdenis vasthouden'. Laat dit inderdaad zo bij ons allemaal het geval zijn! Laten wij echt *in onze harten vasthouden* dat de Heer Jezus de hemelen is doorgedaan en voor Gods aangezicht is verschenen.

In hoofdstuk 5 lezen we dat God Hem daar begroet heeft als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. Zó mogen wij nu reeds de Heer Jezus kennen. En de belijdenis die daarmee verbonden is, mogen en moeten wij *vasthouden* met alles wat in ons is. Laten wij dit dan ook doen.

Vers 15: 'Want wij hebben niet een Hogepriester, Die niet met onze zwakheden kan mee lijden, maar Eén, Die in alle dingen verzocht is als wij, met uitzondering van de zonde'.

De Heer Jezus is op aarde gekomen en Mens geworden, en heeft deelgenomen aan alles wat kenmerkend is voor het menselijk leven, met één zeer belangrijke uitzondering, dat is de zonde. Aan het eind van vers 15 staat: 'met uitzondering van de zonde', of (meer letterlijk): 'de zonde apart'. Dit betekent dat Hij *in het geheel niets* met de zonde van doen had. Daarom, omdat Hij alles persoonlijk op het diepste heeft ondervonden, kan de Heer Jezus meelijden. Dat wordt hier met een dubbele ontkenning meegedeeld. Wij zouden hebben kunnen schrijven: 'Want Hij kan meelijden met onze zwakheden'. Er staat echter: 'Wij hebben *niet* een Hogepriester Die *niet* met onze zwakheden kan mee lijden'. Deze *dubbele ontkenning*, die we vaker vinden in de Schrift, geeft juist een *versterking* aan, namelijk dat Hij dat *uitermate goed* kan. Hij kan dus juist heel goed mee lijden!

Het *oorspronkelijke woord* voor het Nederlandse 'medelijden' is '*sympathie*', dat dus inderdaad letterlijk '*medelijden*' betekent. De Heer Jezus heeft hier als Mens op aarde ruim drieëndertig jaar lang alles wat een mensenleven betreft op zijn allerdiepste, op het intensiefst, beleefd. Nooit zal er één mens zijn die iets vreselijks meemaakt en dan met recht zal kunnen denken: 'Maar dat heeft de Heer niet meegemaakt'. De Heer heeft het zelfs *allemaal veel dieper meegemaakt*, zodat Hij ons ten volle kan begrijpen!

'...maar Eén, Die in alle dingen verzocht is als wij'. De Heer Jezus heeft *dezelfde soort verzoeken als wij meegemaakt* en wel 'van A tot Z'; verzoeken die behoren bij deze reis door de woestijn, bij het leven hier op aarde.

'...met uitzondering van de zonde'. De voetnoot in de Voorhoeve-vertaling geeft aan wat dat is: In hoofdstuk 9:28 wordt deze uitdrukking vertaald met 'zonder zonde'. Daar lezen wij namelijk (in de tekst): 'Zo zal ook Christus, éénmaal geofferd is om de zonden van velen te dragen, de tweede maal *zonder zonde* verschijnen tot behoudenis aan hen die Hem verwachten'. De voetnoot aldaar geeft aan: 'Eigenlijk 'gescheiden van de zonde', dat is niets meer te doen hebbend met de zonde ten opzichte van de Zijnen'.

Het is duidelijk wat 'zonder zonde' in dit gedeelte betekent. De *eerste keer* dat de Heer Jezus kwam was juist voor de zonde, dat wil zeggen *om de zonde af te schaffen* (hoofdstuk 9:26). Als Hij de *tweede keer* komt heeft het niets meer met de zonde te doen, maar is het juist *volledig gescheiden van de zonde*. Het doel waarvoor de Heer Jezus dan komt is om de Zijnen te behouden, dat wil zeggen helemaal aan het eindpunt te brengen in de uiteindelijke rust van God, waarheen we nu op weg zijn.

Totdat dit eindpunt aangebroken is, leeft de Heer Jezus (volgens 7:25) om voor ons tussenbeide te treden. En Hij kan ons volledig behouden. Dat woord 'volledig' betekent: door alle hindernissen, obstakels, moeilijkheden en zwakheden heen is Hij in staat om ons tot het eindpunt te brengen. Dáárvoor is Hij werkzaam. *De zonde heeft daar niets mee te doen*. Dat helpt ons om te begrijpen wat hoofdstuk 4:15 ons zegt.

Er zijn vertalingen die als lezing hebben: 'maar zonder te zondigen'. Dat is in verschillende opzichten *geen* goede vertaling. Ten eerste laat het de mogelijkheid open dat de Heer Jezus zou kunnen zondigen. En de Schrift is heel duidelijk dat dit beslist niet zo is! De eerste Johannesbrief zegt al

duidelijk: 'Een ieder die uit God geboren is, doet de zonde niet' en 'Die uit God geboren is, bewaart zichzelf en de boze heeft geen vat op hem' (vgl. 1 Joh. 3:9; 5:18). Dat slaat op *onze nieuwe natuur*. Als dat bij óns al zo is met betrekking tot onze nieuwe Goddelijke natuur, hoeveel temeer bij de Heer Jezus, Die *uitsluitend* deze natuur bezat! Immers, Hij *kende* de zonde *niet*; Hij heeft *nooit* zonde *gedaan*; in Hem *is geen* zonde, zo zegt ons de Schrift uitdrukkelijk (zie 2 Kor. 5:21; 1 Petr. 2:22; 1 Joh. 3:5). Daaruit blijkt duidelijk dat de Schrift ons de Heer Jezus voorstelt als Degene Die nooit *kon* zondigen. Die gedachte (namelijk dat de Heer Jezus zou kunnen zondigen) moeten we, als we die ooit gehad hebben, dan ook volledig en met kracht verwerpen!

Maar er is nog iets. Het gaat er ook in dit gedeelte *niet* slechts om dat de Heer Jezus niet zondigde noch gezondigd heeft. Het gaat hier *oneindig veel verder*, namelijk om de zonde, *de oorsprong van al het kwaad*! In zijn hele wortel staat de zonde *buiten* het mee-lijden van de Heer Jezus als Hogepriester. Dáárvan was Hij volkomen gescheiden. De uitdrukking 'met uitzondering van de zonde' betekent dus dat de Heer Jezus volledig kan mee-lijden met ons, maar *dat dit mee-lijden totaal losstaat van de zonde*. De Heer Jezus heeft dus *geen* medelijden met zonden die wij begaan. En dat begrijpen wij heel goed, want juist om die zonden *uit te delgen* is Hij naar het kruis gegaan! De Heer Jezus stierf liever dan één zonde te laten bestaan bij de Zijnen. Zou Hij daarmee dan toch nog medelijden c.q. medeleven hebben? Zeer beslist niet!

Waarmee kan Hij dan wél mee-lijden? Met onze *zwakheden*. De Heer Jezus weet bijvoorbeeld wat het is, *vermoed* te zijn. De Heer Jezus was zó moe, dat Hij tijdens een zware storm op zee in het schip sliep (Mark. 4:38)! Iemand moet wel heel moe zijn om in zulke omstandigheden vast te slapen! De Heer Jezus weet ook wat het betekent om *honger* te hebben. Hij had honger; Hij had *dorst*. De Heer Jezus weet als geen ander wat het betekent als je *geestelijk verwond* wordt doordat je *uitgescholden* wordt; doordat *men je niet mag*; doordat *je niet geaccepteerd* wordt. En *daarin* kan de Heer Jezus *mee-lijden*. Maar het gaat dus om allerlei zwakheden: *zwakke plaatsen*, veroorzaakt door *omstandigheden* waarbij er bij ons iets naar voren komt wat er toe kan leiden dat wij ertoe neigen om toe te geven aan de zonde en daardoor daadwerkelijk tot zondigen zouden kunnen komen. De Heer Jezus echter is in de hemel en treedt voor ons tussenbeide, opdat we *niet* aan de zonde toegeven. Hij is het Die ons daarbij helpt en sterkt. En dat doet Hij vol medeleven, terwijl Hij hierin met ons mee-lijdt.

Het feit dat de Heer Jezus als zodanig in de hemel is, volledig gescheiden van alle moeilijkheden hier beneden, heeft een grote betekenis. Het volgende voorbeeld kan dit illustreren. Iemand die zelf ernstige pijnen lijdt, kan natuurlijk iemand anders die pijn heeft goed begrijpen en aanvoelen. Maar hij kan *niet volledig* meevoelen. Waarom niet? Omdat hij *zélf pijn* lijdt, en dat *belemmert* hem of haar om zich volledig voor die andere persoon in te zetten. Maar wanneer iemand die diezelfde pijn heeft meegemaakt en er vervolgens overheen is gekomen, een ander bezoekt die pijn heeft, kan hij deze pijn begrijpen én veel beter meevoelen met degene die lijdt.

Dat werpt hopelijk enig licht op wat hier staat dat de Heer Jezus, nadat Hij dit alles meegemaakt heeft, nu als zodanig in de hemel is. Het maakt ook duidelijk dat Hij daardoor – gebruikmakend van de diepe ervaringen die Hij Zelf heeft doorgemaakt - ieder van ons *volledig* kan begrijpen. Dat houdt dus in dat de Heer Jezus ons vanuit de hemel beter kan bijstaan dan wanneer Hij nog op aarde zou zijn! Toch is dat vaak een wens die je hoort: 'Was de Heer Jezus maar hier!' Natuurlijk, de Heer Jezus

is volmaakt in alles. Maar hier (in Hebr. 4:15) is de gedachte: Hij heeft dit alles meegemaakt en is nu in de heerlijkheid aan Gods rechterhand, en van daaruit kan Hij ons nu met volkomen mede-gevoel en mede-lijden begrijpen. Welk een Heer en Heiland hebben wij toch, dat Hij, nadat Hij zo' n zwaar werk had volbracht, niet gezegd heeft: 'Nu is het voorbij. Ik heb dat werk volbracht en nu rust Ik!' Hij heeft bij wijze van spreken niet gedacht: 'Voortaan moeten ze zichzelf maar redden'. Integendeel, de Heer Jezus is al ruim tweeduizend jaar bezig om ieder van de Zijnen elke dag, elk uur, elk ogenblik te helpen en te ondersteunen, met hen mee te lijden, met hen mee te voelen en hen te versterken wanneer die zwakheden optreden! Wat een geweldig heerlijke voorziening hebben wij tijdens onze reis door de woestijn, dat de Heer Jezus als zodanig meelijdt met onze zwakheden en met ons meevoelt.

Ik denk in dit verband nog aan de bekende geschiedenis in Johannes 11, waar we lezen dat Lazarus ziek werd en tenslotte stierf. Niet voor niets staat er in het begin dat de Heer Jezus Martha, Maria en Lazarus liefhad (vers 5). Hij had hen werkelijk lief! Wat moet het daarom voor de Heer geweest zijn toen ze Hem de boodschap stuurden: 'Heer, zie, die U liefhebt, is ziek' (vers 3), en toen Hij (vanwege de wil van Zijn Vader) toeliet dat Lazarus steeds zieker werd, totdat hij tenslotte stierf! Maar de Heer Jezus deed uitsluitend en alleen de wil van Zijn Vader, en Zijn Vader had Hem nog geen opdracht gegeven met betrekking tot Lazarus. Dus bleef Hij waar Hij was. Toen Hij van Zijn Vader opdracht kreeg om te gaan, was Lazarus zelfs al vier dagen in het graf! Maar toen *Maria* naar het graf ging en *weende*, lezen we: '*Jezus weende*' (vers 35). Dit is één van de kortste verzen die we in de Bijbel vinden. Wat een medegevoel spreekt daaruit! Letterlijk staat er zelfs: '*Jezus stortte tranen*'. De Heer Jezus weet wat het betekent wanneer er iemand weent (of: huilt). Reeds in Psalm 56:9 merkt David op: 'U hebt mijn omzwerven geteld; doe *mijn tranen* in Uw kruik. Staan zij niet in Uw register?' Als David tranen weende, wist hij dat het iets betrof waar God zeker acht op sloeg. De Heer Jezus heeft hier op aarde mee tranen geweend! Wat is dat een geweldige troost en bemoediging voor onze harten.

Vers 16: 'Laten wij daarom met vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot tijdige hulp'.

In de verzen 14-16 zien we dat wij, door toedoen van de Heer Jezus als onze Hogepriester, met vrijmoedigheid mogen naderen tot *de troon van de genade*. Die troon was *eerst de troon van het oordeel*, maar deze is *door het verzoeningswerk van de Heer Jezus veranderd* in 'de troon van de genade'!

We lezen in Openbaring meerdere keren van 'donderslagen en bliksemstralen' in verband met de troon van God. Doordat de Heer Jezus echter Zijn bloed gestort heeft en dat bloed op het verzoendeksel is aangebracht, *is die oordeelstroon een genadetroon geworden*. Romeinen 3:25 zegt: 'Hem heeft God gesteld tot een *genadetroon* door het geloof in Zijn bloed'. Het is dus dezelfde troon van oordeel, maar voor degenen die deel hebben aan het offer van de Heer Jezus is het een *genadetroon* geworden. Wij kunnen en mogen zelfs met vrijmoedigheid naderen tot deze *troon van de genade*.

Vervolgens staat er: 'opdat wij barmhartigheid *ontvangen*'. *Barmhartigheid* betreft medelijden met onze moeilijke omstandigheden, wanneer wij in nood zijn of bepaalde behoeften hebben.

Een illustratie daarvan vinden we in de geschiedenis van de barmhartige Samaritaan (Lukas 10). De man die half dood langs de kant van de weg lag werd door de barmhartige Samaritaan (een beeld van de Heer Jezus) geholpen.

Hier staat trouwens niet dat wij tot de Hogepriester naderen, maar tot de troon van de genade. We mogen *direct tot de troon van de genade* gaan, waar God Zelf is. Daar mogen we 'barmhartigheid ontvangen'.

Verder is hier sprake van 'genade vinden'. Dat houdt in dat wij ook daadwerkelijk deze genade moeten *zoeken* en verwachten. En wel zodanig dat wij genade vinden 'op het juiste tijdstip' of 'tot hulp op de juiste tijd'. Vaak weten wij de juiste tijd zelf niet, maar God weet het wel. En Hij heeft ons lief, terwijl de Heer Jezus met ons mee-lijdt. Zou Hij niet het juiste moment vinden? Dat weten we uit diverse voorbeelden in de Schrift.

J.C. Reumerman